

A Fővárosi Ítéltábla Kroóné dr. Tóth Annamária ügyvéd (...) által képviselt felperes neve (...) felperesnek, dr. Gerbár és dr. Kálmán Ügyvédi Iroda (...) által képviselt alperes neve (...) alperes ellen szerzői jogdíj megfizetése iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2014. szeptember 25. napján kelt, 32.P...../2013/18. számú ítélete ellen az alperes 19. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 100.000 (Százezer) forint ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 4.241.600 forintot, valamint ezen összegből 2.216.100 forint után 2009. szeptember 1-jétől, 1.551.200 forint után 2010. január 1-jétől, míg 474.600 forint után 2011. január 1-jétől járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, továbbá 370.942 forint perköltséget, és a Magyar Államnak külön felhívásra 507.900 forint illetéket.

Az ítélet tényállása szerint az alperesi gazdasági társaság 2012. december 31-én átalakulással jött létre, jogelődei a P. N. Bt. és a K.-d. Ny. Kft. A P. N.Bt. szintén átalakulással jött létre 2011. október 14-én, egyik jogelődjé a H. P. K. Bt., amely cég a H.P. K.Kft. 2009. október 30-ai átalakulásával keletkezett. Az alperes és jogelődei adták, illetve adják ki a F. M.H.-ot, amely a nyomatott forma mellett online módon is megjelenik. A fényképész foglalkozású felperes 2006 márciusa óta külsős munkatársa a hírlapnak, minden hónapban azonos szöveggel írásbeli „Megbízással vegyes felhasználási szerződés”-t kötött az alperes jogelődjével. Ebben az alperesi jogelőddel azzal bízta meg a felperest, hogy eseti megrendelések alapján fotóművészeti alkotásokat készítsen az alperes, illetve jogelődjé által kiadott napilapban és időszaki kiadványokban. A felperes a szerződésben kizárólagos felhasználási jogot biztosított az alperesi jogelődd részére, amely a mű többszörözésére, terjesztésére, átdolgozására vonatkozott. A 9. pont értelmében a felperest a művekért az alperesi jogelődnél hatályos szerkesztőségi tarifarendszer alapján megbízási díj illette meg, amelyből 80 % felhasználási díj, 20 % pedig a mű elkészítésének díja volt. A díj a 11. pont értelmében havonta utólag, a tárgyhót követő hónap 10. napjáig került megfizetésre a tárgyhóban felhasznált művek számához igazodóan.

A felperes tevékenységének ellenértékét a felek szóbeli megállapodás keretében rendezték, mely szerint a felperes fényképenként 1.000-1.500 forinttól 2.000 forintig terjedő díjat realizált. A

felperes feladatát az képezte, hogy eseti megbízások alapján adott riporthoz (témához) kapcsolódóan minimum 10 db fényképfelvételt készítsen, amelyeket átadott a szerkesztőnek, aki ezek közül kiválasztotta a nyomtatásban megjelenő 1-2 felvételt. A felperes díjazásra a megjelent, azaz elfogadott képek után volt jogosult. Emellett a felperes a szerkesztőség kérésére cikkenként (riportonként, témánként) átadott egy 20-25 db képből álló galériát, amelyből a szerkesztő által kiválasztott képek online módon, a hírnap internetes kiadványában is megjelentek. A felperes 2006-tól kezdődően rendszeresen megkapta a nyomtatásban megjelent képek után járó díjat, az online módon megjelenített képek után jogdíjat azonban nem kapott. 2010-ben a felperes jelezte, hogy igényt tart az online módon megjelent képek után is megbízási díjra, ezt az igényt azonban az alperes jogelődje elutasította.

A felperes keresettel fordult a bírósághoz, melyet arra alapított, hogy a 2008-2010 években általa készített és online módon megjelent 1.584 db fényképfelvétel után járó megbízási díjat az alperes nem fizette meg számára.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy a felperes kizárólag a nyomtatásban megjelent képek után volt jogosult díjazásra, olyan megállapodás a felek között nem jött létre, amelynek értelmében az online megjelenésekért is díjazás járna. Vitatta, hogy 1.584 db fotó jelent volna meg az általa, illetve jogelődje által üzemeltetett honlapon.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek személyenként 81.300 forint perkoltséget, valamint az államnak külön felhívásra 180.000 forint eljárási illetéket. Kifejtette, hogy az írásbeli szerződések szerint a felperes nem volt jogosult az online megjelenések céljára készített fényképek után díjazásra, és a felek szándéka sem terjedt ki az ilyen megjelenés utáni díjazásban való megállapodásra.

A felperes fellebbezése folytán eljárt Fővárosi Ítéletábla a 2013. május 7-én kelt 8.Pf..../2012/6. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. Kifejtette, hogy az a körülmény, miszerint az online galériában történő felhasználás céljára átadott fényképek tekintetében a felek között nem jött létre írásbeli felhasználási szerződés és díjmegállapodás, nem eredményezi a felhasználás ingyenességét.

A folytatódó eljárásban a felperes módosított keresetében 4.241.900 forint szerzői jogdíj, valamint abból meghatározott részösszegek után a megjelölt időpontoktól járó törvényes késedelmi kamatának a megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult a korábban kifejtett védekezés alapján.

Az elsőfokú bíróság a módosított keresetet alaposnak találta. Határozatát a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 16. §-ának (1), (4) és (6) bekezdésére, 26. §-ának (3), (6) és (8) bekezdésére, 42. §-ának (1)-(3) bekezdéseire, 76. §-ának (1) bekezdés c) pontjára és 94. § (1) bekezdés e) pontjára alapította.

Szemrevételezés alapján megállapította, hogy 1.579 db fotón az alperesi jogelőd logója található. P. N. Sz. tanúvallomásából arra következtetett, hogy azok a digitális fotók, amelyeken az alperesi jogelőd logója található, ténylegesen megjelentek online módon. Erre tekintettel 1.579 db fénykép online megjelenését találta bizonyítottnak. Álláspontja szerint e művészeti alkotások után a felperes

alappal tarthat igényt díjazásra jogalap nélküli gazdagodás megtérítése címén.

Abból indult ki, hogy az alperes jogelődjének gazdagodása megegyezik azzal az összeggel, amelyet azáltal takarított meg, hogy a felperes részére nem fizetett jogdíjat. A jogdíj összegének megállapítása során az elsőfokú bíróság az alperes indítványára a Szerzői Jogi Szakértő Testületől beszerzett szakvélemény második megközelítését vette alapul, amely arra az esetre vonatkozik, ha az eredeti engedély nem terjed ki az online felhasználásra, és a HUNGART díjszabását, mint összehasonlító adatot vette alapul. Megállapította, hogy 2008 évben az alperes által 500-at meghaladó, de 1.000-ret el nem érő fénykép felhasználására került sor, amelyeket a 2009 és 2010 években is felhasználtak a fotóknak a honlapról történő eltávolításáig. E fotók 3 évi felhasználásának díját 3×738.700 forintban, azaz összesen 2.216.100 forintban állapította meg a 2009. évi díjszabás szerint az 500-at meghaladó, de 1.000-ret el nem érő lehívások után fizetendő díjazás évenkénti 775.600 forintos díjának, valamint annak a körülménynek a figyelembe vételével, mely szerint e fényképeket az alperes a 2010 és 2011-es évben is felhasználta díjfizetés nélkül. Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy e fényképfelvételek után az alperesnél 2 év alatt 1.551.200 forint összegű megtakarítás, azaz gazdagodás keletkezett. 2010 évben a felperes 200-at meghaladó, de 500-at el nem érő fényképet adott át az alperesnek online megjelenésre, mely fotók lehívásához kapcsolódó díjazás összege a HUNGART díjszabása szerint 474.600 forint volt, az alperes tehát ekkora összeggel gazdagodott a díj meg nem fizetése folytán. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság az alperes, illetve jogelődjének gazdagodását a 2008-2010 években összesen 4.241.900 forintban állapította meg, ezért ezen összeg megfizetésére kötelezte az alperest.

A határozattal szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan az ítélet részbeni megváltoztatásával a szakértői vélemény első megközelítésében alkalmazott számítási mód szerinti díjfizetési kötelezettség megállapítását, harmadlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérte. Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a szakértői véleményből helytelen következtetést vont le, ennek következtében ítélete megalapozatlan. Tévedett, amikor a szakvélemény második megközelítését alkalmazta az online fotók díjazása kapcsán, a perbeli esetben ugyanis kizárólag az első megközelítés lehet irányadó, hiszen az online galériákban megjelent fotók bizonyítottan minden esetben a nyomtatott sajtóban már megjelent cikkekhez készült fotókhoz kapcsolódóan láttak napvilágot, azaz megjelenésük másodlagos. A F. M. H., mint nyomtatott sajtó mellett, arra épülve működik a hozzá tartozó www.f...l.hu internetes oldal, ahol a felperes képgalériái megjelentek. A felperes előadása is alátámasztotta, hogy az online galériákban történt képmegjelenés a nyomtatott sajtóban való megjelenést követte, mintegy arra épült, annak kiegészítésül szolgált, ebből kifolyólag az online galériák másodlagos megjelenésnek tekintendők. A szakvélemény egyértelműen meghatározta, hogy a per tárgyát képező online fotók esetében az első megközelítésben 720 forint/db árral kell számolni. Az internetes közlésre került fotók darabszámát e darabárral megszorozva kapjuk meg a megtakarítás mértékét. Az alperes a fellebbezésében továbbra is hivatkozott P.N. Sz. tanú elfogultságára, ismételten előadva, hogy a tanú és házastársa munkaügyi perben állnak az alperessel a Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt, mely tényre tekintettel jelen perben tanúkénti kihallgatására nem is lett volna lehetőség.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira utalással.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a másodfokú bíróság iránymutatásának megfelelően a

szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló érdemi döntést hozott. Kifejtett indokait a Fővárosi Ítéltábla mindenben osztotta, azok közül a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az alábbiakat hangsúlyozza.

Helytállóan állapította meg, hogy a fényképész foglalkozású felperes 2006 márciusa óta külsős munkatársként az alperessel, illetve jogelődjeivel írásbeli megállapodást kötött, amelyben a kiadó azzal bízta meg a felperest, hogy eseti megrendelések alapján fotóművészeti alkotásokat készítsen az alperes, illetve jogelődje által kiadott napilapban és időszaki kiadványokban történő közzétételre. A szerződésben a felperes által biztosított kizárólagos felhasználási jog a mű többszörözésére, terjesztésére és átdolgozására vonatkozott. Ennek ellenértékeként a felperest az alperesi jogelődnél hatályos szerkesztőségi tarifarendszer alapján megbízási díj illette meg, a felperes fényképenként 1.000-1.500 forinttól 2.000 forintig terjedő díjat realizált. Emellett a felperes a szerkesztőség kérésére cikkenként (riportonként, témánként) átadott egy 20-25 db képből álló galériát, amelyből a szerkesztő által kiválasztott képek online módon, a hírlap internetes kiadványában is megjelentek, e fényképek után azonban jogdíjat nem kapott.

Az elsőfokú bíróság helyesen indult ki abból, hogy a felperes által készített és a F. M.H. internetes kiadványában megjelent fotók, amelyek egyéni, eredeti jellegét az alperes nem vitatta, az Szjt. 1. § (2) bekezdés *i)* pontja alá tartozó fotóművészeti alkotások, következésképp szerzői jogi védelem alatt állnak.

Megfelelően hívta fel az Szjt. 42. §-ának (1) bekezdését, amelynek értelmében felhasználási szerződés alapján a szerző engedélyt ad művének a felhasználására, a felhasználó pedig köteles ennek fejében díjat fizetni.

Az Szjt. 45. §-ának (1) bekezdése szerint a felhasználási szerződést - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - írásba kell foglalni, a (2) bekezdés alapján azonban nem kötelező a szerződés írásba foglalása napilapban vagy folyóiratban történő közzétételre kötött szerződés esetén.

Nem volt vitás a perben, hogy a felek szerződést a F.M. H. internetes kiadványában megjelent fotók tekintetében nem kötöttek egymással. Az alperes - illetve jogelődje - és a felperes között havi rendszerességgel létrejött írásbeli felhasználási szerződések ugyanis nem terjedtek ki a felperes által készített fényképfelvételek online galéria céljára történő felhasználására. Ennek elmaradása azonban - ahogy azt az Ítéltábla a hatályon kívül helyező végzésében korábban már kifejtette - nem eredményezi a felhasználás ingyenességét. Az alperes a felperessel kötött megbízással vegyes felhasználási szerződés alapján a szerződésben rögzített díjazás ellenében kizárólag a fényképfelvételek nyomtatott formátumban történő felhasználására szerzett felhasználási jogot. A nem vitás alperesi online felhasználásra tekintettel ezért a felperesnek az Szjt. 16. §-ának (1) és (4) és (6) bekezdése értelmében díjigénye keletkezett, mivel a díjazásról kifejezett nyilatkozattal nem mondott le. A ráutaló magatartással díjazási feltételekben való egyetértés nélkül adott szóbeli felhasználási engedély a jogszerű felhasználáshoz szükséges engedélyhez nem elegendő. Az internet útján történő nyilvánossághoz közvetítéshez az Szjt. 26. §-ának (3), (6) és (8) bekezdése, 73. §-ának (1) bekezdés *e)* pontja és 76. §-ának (1) bekezdés *c)* pontja alapján jogosult engedély és díjazás iránti igény társul, a perbeli esetben azonban az alperes, illetve jogelődje a nyomtatott formátumú felhasználáson kívül eső online felhasználásra is kiterjedő ingyenes felhasználási jogot a felperessel megkötött szerződése alapján nem szerzett. Mindebből helyesen következtett az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperes díjigénye alapos, melynek megtérítése az Szjt. 94. § (1) bekezdés *e)* pontja alapján az engedély nélküli felhasználással elért gazdagodásként követelhető vissza.

Helytállóan indult ki abból, hogy az alperes jogelődjének gazdagodása megegyezik azzal az összeggel, amelyet azáltal takarított meg, hogy a felperes részére nem fizetett jogdíjat. A jogdíj összegének megállapítása során megfelelően járt el, amikor a Szerzői Jogi Szakértő Testülettől beszerzett szakvélemény második megközelítését és a HUNGART díjszabását, mint összehasonlító adatot vette alapul.

A másodfokú bíróság nem osztotta a fellebbezés álláspontját abban, hogy a perbeli esetben kizárólag az első megközelítés lehet irányadó, mivel az online galériákban megjelent fotók bizonyítottan minden esetben a nyomtatott sajtóban már megjelent cikkekhez készült fotókhoz kapcsolódóan láttak napvilágot, ezáltal megjelenésük másodlagos. Ezzel szemben az Ítélet tábla azt hangsúlyozza, hogy a szakértő testület által alkalmazott első megközelítés nem alkalmazható olyan önálló felhasználási módokra, amelyekre a szerző eredeti engedélye ki sem terjed. A fentiek szerint a ráutaló magatartással díjazási feltételekben való egyetértés nélkül adott szóbeli felhasználási engedély a jogszerű felhasználáshoz szükséges engedélyhez nem elegendő, ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a testület által javasolt második megközelítési mód alapján számolt. Részletesen levezett és megfelelően megindokolt számítási módját a másodfokú bíróság teljes körűen osztotta, az így kikalkulált jogdíj összegének megváltoztatására nem látott indokot.

A Fővárosi Ítélet tábla nem találta alaposnak P. N. Sz. tanú elfogultságára vonatkozó ismételt alperesi kifogást, egyetértve az elsőfokú bírósággal abban, hogy a fellebbezésben is hivatkozott munkaügyi per a tanú elfogulatlanságára vonatkozó nyilatkozatát önmagában nem teszi kétségesse, emellett az alperes a tanú által előadottakkal ellentétes tényelődást tenni nem tudott.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező alperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes másodfokú perkölségének megfizetésére. Ennek megállapítása során a felperes jogi képviselétével felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján megállapított 100.000 forint ügyvédi munkadíjat vett figyelembe.

Budapest, 2015. szeptember 3.

. Lesenyey Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: